

Sygnatura akt I Ns 1463/21

POSTANOWIENIE

Konin, dnia 23-02-2022 r.

Sąd Rejonowy w Koninie I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczącą sędzią Magdalena Bartłomiejczak

Protokolant p.o. Sekretarz Sądowy Karolina Woźniak

po rozpoznaniu w dniu 23-02-2022 r. w Koninie

na rozprawie

sprawy z wniosku K. K. (1), P. K., M. K. (1)

o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku

POSTANAWIA

1. **Oddalić wniosek**

2. **Kosztami postępowania obciążyć wnioskodawców uznając je za uiszczone w całości.**

sędzia Magdalena Bartłomiejczak

Sygn. akt I Ns 1463/21

UZASADNIENIE

Wnioskodawcy K. K. (1) i P. K. dnia 23 listopada 2021 r. wnieśli o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po J. P. w imieniu małoletniego syna M. K. (1).

W uzasadnieniu wywodzili, że nie byli świadomi, że należy dokonać dwóch czynności w imieniu małoletniego dziecka.

Sąd ustalił, co następuje:

M. K. (1) jest synem K. K. (1) i P. K.. Spadkodawczyni J. P. była ciotką M. K. (1) ze strony ojca. J. P. zmarła dnia 4 września 2019 r.

(bezsporne)

W dniu 30 grudnia 2020 r. przed notariuszem H. H. ojciec M. – P. K. złożył w formie aktu notarialnego oświadczenie o odrzuceniu spadku po ciotce J. P.. W akcie notarialnym zawarte jest oświadczenie P. K., że ma małoletniego syna M. K. (2). W tym samym akcie notarialnym oświadczenie o odrzuceniu spadku złożyła matka P. K. a babcia małoletniego – D. K.. Nadesłany przez notariusza akt notarialny został w Sądzie Rejonowym w K. zarejestrowany w wykazie N pod sygnaturą I N (...). W dniu 5 stycznia 2021 r. Sąd Rejonowy wystosował do M. K. (1) reprezentowanego przez ojca P. K. zawiadomienie o odrzuceniu spadku przez D. K., E. K., N. K. i P. K.. W zawiadomieniu zawarto pouczenie, że zgodnie z treścią art. 1020 kc prawa do spadku przechodzą na następnych osoby odrzucającej spadek. Termin do ewentualnego odrzucenia spadku wynosi 6 miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swojego powołania, a w sytuacji gdy następny jest małoletni do odrzucenia spadku konieczna jest zgoda sądu rodzinnego. Zawiadomienie zostało doręczone przez adres wskazany przez P. K. w dniu 7 stycznia 2020 r.

(dowód: akt notarialny k. 2-3 akt I N 1492/20, zawiadomienie k. 7, dowód doręczenia k. 8)

Dnia 30 grudnia 2020 r. P. K. złożył do Sądu Rejonowego w K. wniosek o zezwolenie na dokonanie czynności prawnej – odrzucenie spadku po J. P. w imieniu małoletniego syna M. K. (1). Postanowieniem wydanym w dniu 15 stycznia 2021 r. Sąd zezwolił K. W. (obecnie K.) na dokonanie czynności prawnej w imieniu małoletniego M. K. (1), polegającej na złożeniu w imieniu małoletniego oświadczenia o odrzuceniu spadku po J. P.. Postanowienie uprawomocniło się dnia 12 lutego 2021 r.

(dowód: wniosek k 2 akt III Nsm(...), postanowienie k. 8 akt III Nsm (...))

Dnia 23 listopada 2021 r. wnioskodawcy wystąpili z wnioskiem inicjującym niniejsze postępowanie.

Wnioskodawczynie nie złożyła oświadczenia o odrzuceniu spadku w imieniu syna w terminie 6 miesięcy od dnia złożenia oświadczenia przez ojca dziecka, ponieważ nie przeczytała pouczenia, które otrzymała i nie była w stanie przyjechać z Niderlandów, gdzie mieszka, do Polski, aby złożyć oświadczenie. Wnioskodawczynie przypuszczała, że w skład spadku wchodzi długi.

(dowód: przesłuchanie wnioskodawczynie k. 32-32v)

Sąd uznał za częściowo wiarygodne zeznania wnioskodawczynie. Sąd dał im wiarę w zakresie, w którym przyznała, że wiedziała, że spadkodawczynie pozostawiła długi oraz w części, w której wnioskodawczynie wskazywała powody niezłożenia oświadczenia w terminie. Sąd nie dał jednak wiary wnioskodawczynie w części, w której zeznał, że nie wiedziała, że po odrzuceniu spadku przez P. K. do dziedziczenia dojdzie jego małoletni syn. Powyższe twierdzenie stoi w sprzeczności z treścią aktu notarialnego. Nadto tego samego dnia kiedy ojciec M. K. (1) odrzucił spadek złożył do sądu rodzinnego wniosek o wyrażenie zgody na odrzucenie tego samego spadku przez syna. Uczestnik miał świadomość, że po odrzuceniu spadku przez jego matkę, sam doszedł do dziedziczenia po spadkodawcy, miał zatem świadomość, że ten sam mechanizm działa w przypadku jego syna. Nadto otrzymał jako przedstawiciel ustawy dziecka zawiadomienie o odrzuceniu spadku z pouczeniem dotyczącym dziedziczenia zstępnych i konieczności uzyskania zgody sądu rodzinnego na odrzucenie spadku w imieniu zstępnych małoletnich. W ocenie Sądu wszystkie te okoliczności znane były też wnioskodawczynie.

Za pełni wiarygodne Sąd uznał dokumenty, które posłużyły do ustalenia stanu faktycznego, albowiem ich autentyczności i prawdziwości treści w nich zawartych nie kwestionowały strony, a i Sąd działając z urzędu, nie znalazł podstaw, by to czynić.

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie.

Wnioskodawczynie wskazała we wniosku, że nie wiedziała, że do odrzucenia spadku konieczne jest podjęcie dwóch czynności, jednak podczas przesłuchania na rozprawie wskazała, że nie odrzuciła spadku, bo nie przeczytała pouczenia, które otrzymała z sądu. Nadto wnioskodawczynie podniosła, że wraz z rodziną zamieszkuje w Niderlandach i nie mogła przyjechać do Polski, aby złożyć wniosek.

Żadna z podniesionych okoliczności nie stanowi podstawy uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku.

Stosownie do treści art.1019 kc jeżeli oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku zostało złożone pod wpływem błędu lub groźby, stosuje się przepisy o wadach oświadczenia woli z następującymi zmianami:

- 1) uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia powinno nastąpić przed sądem;
- 2) spadkobierca powinien jednocześnie oświadczyć, czy i jak spadek przyjmuje, czy też go odrzuca.

§ 2. Spadkobierca, który pod wpływem błędu lub groźby nie złożył żadnego oświadczenia w terminie, może w powyższy sposób uchylić się od skutków prawnych niezachowania terminu.

Z cytowanego przepisu wynika, że przyczyną uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku może być jedynie błąd lub groźba. W rozpoznawanej sprawie okoliczności te musiałyby dotyczyć ojca małoletniego M. K. (1), który w momencie odrzucenia przez siebie spadku (30 grudnia 2020 r.) po J. P. zyskał wiedzę o tytule powołania do spadku swojego syna. Termin do odrzucenia spadku w mieniu małoletniego upłynął zatem w dniu 30 czerwca 2021 r.

Rodzice małoletniego nie pozostawali w błędzie co do stanu spadku, ponieważ matka małoletniego wiedziała o zadłużeniu. Wnioskodawczyni miała także świadomość terminu na złożenie wniosku w imieniu syna oraz konieczności uzyskania zezwolenia sądu opiekuńczego - otrzymała na tę okoliczność pouczenie przy zawiadomieniu o odrzuceniu spadku. Okoliczność tę wnioskodawczyni przyznała podczas przesłuchania na rozprawie w niniejszej sprawie. Wnioskodawca również wiedział, że po odrzuceniu spadku przez niego do dziedziczenia dojdzie jego syn. Wnioskodawcy nie podjęli żadnych kroków, aby odrzucić spadek w imieniu syna, nie zainteresowali się w jaki sposób można to uczynić, nie konsultowali tej kwestii z żadnym prawnikiem, co więcej jak przyznała wnioskodawczyni na rozprawie nie doczytali pouczenia, które otrzymali z sądu. W tym też wnioskodawczyni upatruje błędu, który uzasadniać ma zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku.

W świetle opisanych wyżej okoliczności nie można uznać, że pozostawali w usprawiedliwionym okolicznościami błędzie co do prawa. Wnioskodawcy nie powoływali się na żadne okoliczności, które sugerowałyby, że po ich stronie zaistniał błąd pozwalający uchylić się od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia w imieniu syna, a który to błąd byłby usprawiedliwiony, tj. byłby to błąd tego rodzaju, że mimo podjętych czynności wnioskodawcy nie uzyskaliby informacji w kwestii odrzucenia spadku w imieniu dziecka. Na błąd jako wadę oświadczenia woli można powoływać się, gdy jest to błąd prawnie doniosły, tj. gdy brak wiedzy nie jest wynikiem braku staranności spadkobiercy oraz, gdy usprawiedliwiony jest okolicznościami sprawy. Błąd zatem nie może być następstwem niedołożenia należytej staranności.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy zauważyć, że wnioskodawcy nie podejmowali nie tylko należytych ale w ogóle żadnych aktów staranności w interesie swojego syna – nie przeczytali nawet dwuzdaniowego pouczenia, które zostało im doręczone przez sąd.

Opisane okoliczności wobec treści art. 1019 kc nie mogą w ocenie Sądu stanowić podstawy uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku w imieniu małoletniego syna.

Podobne rozważania należy odnieść do podnoszonej przez wnioskodawczynię okoliczności, że zamieszkuje w Niderlandach i nie mogła przyjechać do Polski, aby złożyć oświadczenie.

Także ta okoliczność z pewnością nie stanowi błędu, który otwierałby możliwość uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia.

W tej sytuacji Sąd wniosek oddalił.

W punkcie 2 Sąd na podstawie art. 520 1 kpc obciążył wnioskodawczynię kosztami postępowania, uznając je za uiszczone w całości

sędzia Magdalena Bartłomiejczak